

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 3.2.2021 r.
COM(2021) 36 final

2021/0019 (COD)

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

**w sprawie przedłużenia czasu trwania ochrony w ramach wspólnotowego systemu
ochrony odmian roślin w odniesieniu do gatunków szparagów oraz grup gatunków bulw
kwiatowych, owoców krzewów jagodowych i krzewów ozdobnych**

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

• Przyczyny i cele wniosku

Inicjatywa dotyczy rozporządzenia przyjętego na podstawie art.118 ust.1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w sprawie wydłużenia czasu trwania ochrony z 25 do 30 lat w odniesieniu do gatunków szparagów oraz grup gatunków bulw kwiatowych, owoców krzewów jagodowych i krzewów ozdobnych, zgodnie z art. 19 rozporządzenia Rady (WE) nr 2100/94 w sprawie wspólnotowego systemu ochrony odmian roślin. Taka dodatkowa ochrona obowiązuje obecnie w odniesieniu do gatunków drzew, winorośli i ziemniaków. Wniosek o przedłużenie został złożony przez Radę Administracyjną Wspólnotowego Urzędu Ochrony Odmian Roślin (CPVO) na wniosek hodowców reprezentowanych przez organizacje hodowców Ciopora, Euroseeds i Plantum oraz przedsiębiorstwo James Hutton Ltd.

CPVO i Komisja (DG SANTE) przeprowadziły analizę, czy w przypadku danych gatunków występują trudności techniczne związane z hodowlą wymagające nakładów na działalność badawczą przez długi czas, czy rozmnażanie materiału rozmnożeniowego trwa długo, czy nowe odmiany wykazują wartość handlową dopiero w perspektywie długoterminowej, a zwrot z inwestycji w działalność badawczą jest możliwy dopiero na dość późnym etapie ochrony w porównaniu z innymi uprawami ogrodnictwami lub rolnymi. Z przeprowadzonej analizy wynika, że w przypadku gatunków szparagów oraz grup gatunków bulw kwiatowych, owoców krzewów jagodowych i krzewów ozdobnych czas trwania ochrony należy przedłużyć o pięć lat w celu stworzenia otoczenia prawnego sprzyjającego sprawiedliwemu refundowaniu kosztów badań i hodowli.

Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki

Niniejszy wniosek jest technicznym wdrożeniem istniejących wymogów, a zatem jest zgodny z obowiązującymi przepisami dotyczącymi polityki w dziedzinie praw europejskich hodowców roślin.

• Spójność z innymi politykami Unii

Niniejszy wniosek jest zgodny z przepisami Unii i spełnia ich wymogi.

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

• Podstawa prawna

Podstawę prawną niniejszego aktu stanowi art. 118 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, który upoważnia Parlament Europejski i Radę do ustanawiania zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą środków dotyczących tworzenia europejskich praw własności intelektualnej w celu zapewnienia jednolitej ochrony praw własności intelektualnej w Unii oraz utworzenia scentralizowanych na poziomie Unii systemów zezwoleń, koordynacji i nadzoru.

• Pomocniczość (w przypadku kompetencji niewyłącznych)

Wymogi dotyczące praw hodowców roślin są regulowane na szczeblu unijnym, a w celu zagwarantowania takiego samego okresu ochrony praw hodowców roślin konieczne jest podjęcie działań na szczeblu Unii.

- **Proporcjonalność**

Jest to jedyna możliwa forma działania Unii na rzecz osiągnięcia zamierzonego celu.

- **Wybór instrumentu**

Instrument prawny jest przewidziany w podstawie prawnej, tj. w art. 118 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

3. WYNIKI OCEN EX POST, KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW

- **Oceny ex post/oceny adekwatności obowiązującego prawodawstwa**

Nie dotyczy

- **Konsultacje z zainteresowanymi stronami**

Kilka organizacji hodowców złożyło wnioski o przedłużenie okresu ochrony w odniesieniu do niektórych gatunków. Poinformowano państwa członkowskie i główne zainteresowane strony i skonsultowano się z nimi zarówno w ramach Rady Administracyjnej CPVO, co doprowadziło do przedłożenia Komisji formalnego wniosku przez ten organ, jak i na forum Stałego Komitetu ds. Roślin, Zwierząt, Żywności i Pasz. Odrębne konsultacje nie były konieczne, ponieważ inicjatywa dotyczy wyłącznie technicznego wdrożenia istniejących przepisów i w przeszłości nie przeprowadzono odrębnych konsultacji w ramach podobnych inicjatyw.

- **Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy eksperckiej**

Komisja przeprowadziła analizę techniczną we współpracy z CPVO.

- **Ocena skutków**

Jest to akt o charakterze technicznym i wdrażający istniejące przepisy w oparciu o doświadczenia zainteresowanych stron. W związku z tym nie ma wymogu przeprowadzenia oceny skutków.

- **Sprawność regulacyjna i uproszczenie**

Niniejszy wniosek nie jest związany z REFIT. Propozycja dodatkowego pięcioletniego okresu ochrony umożliwiłaby osiągnięcie wystarczającego zwrotu z inwestycji i zachęciłaby do hodowli nowych ulepszonych odmian z korzyścią dla plantatorów, konsumentów i ogółu społeczeństwa. Ponadto ułatwiłaby dostęp w szczególności MŚP do rynków eksportowych. Charakter problemu nie ulegnie zmianie z czasem, gdy społeczeństwo będzie w większym stopniu korzystać z internetu i mediów społecznościowych, jedyną zmianą będzie prawdopodobnie dalszy wzrost sprzedaży nowych odmian roślin przez internet (sprzedaż internetowa).

- **Prawa podstawowe**

Prawo własności intelektualnej na podstawie art. 17 ust. 2 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej¹

¹ Karta praw podstawowych Unii Europejskiej (Dz.U. C 326 z 26.10.2012, s. 391);

4. WPLYW NA BUDŻET

Brak

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

- **Plany wdrożenia i monitorowanie, ocena i sprawozdania**

Nie dotyczy

- **Dokumenty wyjaśniające (w przypadku dyrektyw)**

Nie dotyczy

- **Szczegółowe objaśnienia poszczególnych przepisów wniosku**

Celem niniejszego wniosku jest zwiększenie ochrony w ramach wspólnotowego systemu ochrony odmian roślin z 25 do 30 lat w odniesieniu do gatunków szparagów oraz grup gatunków bulw kwiatowych, owoców krzewów jagodowych i krzewów ozdobnych. W tym celu przyjmuje się rozporządzenie w sprawie przedłużenia, a w art. 2 ust. 1 tego rozporządzenia przedłuża się o pięć lat czas trwania ochrony danych gatunków.

Ponadto art. 2 ust. 2 niniejszego wniosku ma na celu uwzględnienie okresu obowiązywania krajowych praw do ochrony odmian roślin. W przypadku odmian, w odniesieniu do których zostały przyznane krajowe prawa do ochrony odmian roślin przed udzieleniem wspólnotowego prawa do ochrony odmian roślin, lecz do których nie ma zastosowania art. 116 ust. 4 tiret czwarte rozporządzenia (WE) 1994/2100, przedłużenie określone w art. 2 ust. 2 niniejszego wniosku skraca się o najdłuższy okres liczony w pełnych latach, w ciągu którego pozostawało w mocy jakiegokolwiek krajowe prawo (lub prawa) własności przyznane w państwie członkowskim w odniesieniu do tej samej odmiany przed przyznaniem wspólnotowego prawa do ochrony odmian roślin.

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY**w sprawie przedłużenia czasu trwania ochrony w ramach wspólnotowego systemu ochrony odmian roślin w odniesieniu do gatunków szparagów oraz grup gatunków bulw kwiatowych, owoców krzewów jagodowych i krzewów ozdobnych**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 118 akapit pierwszy,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Społecznego²,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą³,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Trudności techniczne w hodowli spowodowane zróżnicowanymi uwarunkowaniami genetycznymi lub powolnym lub skomplikowanym technicznie rozmnażaniem gatunków szparagów oraz grup gatunków bulw kwiatowych, owoców krzewów jagodowych i krzewów ozdobnych wymagają inwestycji w działalność badawczą. Po przyznaniu ochrony wymienionym gatunkom potrzeba kilku lat na rozmnażanie roślin i zbudowanie zasobów, które są wystarczająco duże, aby generować rozsądny dochód. W związku z tym okres, w którym posiadacz praw może generować dochód w oparciu o prawa do ochrony, jest z przyczyn praktycznych ograniczony. Aby zachęcić do inwestowania w badania i rozwój takich odmian, konieczne jest przedłużenie okresu ochrony odmian i stworzenie zachęt do działalności hodowlanej w celu opracowania nowych odmian, aby zaspokoić potrzeby rolników i konsumentów oraz stawić czoła skutkom zmiany klimatu. Inwestycje te wymagają dłuższego okresu, aby stać się rentowne, niż dzieje się to w przypadku przeważającej większości innych gatunków, takich jak uprawy rolne, które często mają krótszy okres żywotności oraz większy i szerszy krąg klientów.
- (2) Ponadto wprowadzenie na rynek i absorpcja przez rynek nowych odmian tych gatunków wymaga dłuższego czasu, ponieważ doświadczenie pokazało, że nowa odmiana ujawnia swoją wartość handlową dopiero w perspektywie długoterminowej. Z tych powodów sprawiedliwe refundowanie kosztów badań jest możliwe dopiero na późnym etapie ochrony tych gatunków w porównaniu z innymi uprawami.
- (3) W celu stworzenia otoczenia prawnego sprzyjającego sprawiedliwemu refundowaniu kosztów należy przedłużyć o kolejne pięć lat czas trwania wspólnotowego prawa do ochrony odmian roślin w odniesieniu do gatunków szparagów oraz grup gatunków bulw kwiatowych, owoców krzewów jagodowych i krzewów ozdobnych.

² Dz.U. C .../...2020, s.

³ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia ... r. i decyzja Rady z dnia ... r.

- (4) Dla zachowania spójności takie przedłużenie powinno mieć zastosowanie do wszystkich wspólnotowych praw do ochrony odmian roślin dotyczących gatunków szparagów oraz grup gatunków bulw kwiatowych, owoców krzewów jagodowych i krzewów ozdobnych.
- (5) Okres przedłużenia powinien zostać skrócony, jeżeli krajowe prawa własności w odniesieniu do tych odmian obowiązywały w państwie członkowskim przed przyznaniem wspólnotowego prawa do ochrony odmian roślin i w związku z tym umożliwiały hodowcom korzystanie z ich odmian.

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- 1) „przedmiotowe odmiany roślin” oznaczają odmiany roślin gatunków szparagów oraz grup gatunków bulw kwiatowych, owoców krzewów jagodowych i krzewów ozdobnych;
- 2) „czas trwania prawa” oznacza wynikający z art. 19 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 2100/94 czas trwania wspólnotowego prawa do ochrony odmian roślin.

Artykuł 2

Przedłużenie czasu trwania praw

1. Czas trwania prawa do ochrony przedmiotowych odmian roślin przedłuża się o pięć lat. Przedłużenie to ma zastosowanie do praw przyznanych przed dniem 1 lipca 2021 r., w tym dniu lub po tej dacie.
2. Ust. 1 pozostaje bez uszczerbku dla:
 - a) art. 3 niniejszego rozporządzenia;
 - b) art. 116 ust. 4 tiret czwarte rozporządzenia (WE) nr 2100/94.

Artykuł 3

Ograniczenie przedłużenia czasu trwania praw

1. W odniesieniu do odmian roślin, o których mowa w ust. 2, przedłużenie czasu trwania przewidzianego w art. 2 zostaje skrócone o najdłuższy okres w pełnych latach kalendarzowych, w którym przyznane krajowe prawo (lub prawa) własności pozostawały w mocy w państwie członkowskim w odniesieniu do tej samej odmiany przed przyznaniem wspólnotowego prawa do ochrony odmian roślin.
2. Ust. 1 stosuje się do przedmiotowych odmian roślin niepodlegających art. 116 ust. 4 tiret czwarte rozporządzenia (WE) nr 2100/94, którym przyznano co najmniej jedno krajowe prawo do ochrony odmian roślin przed przyznaniem wspólnotowego prawa do ochrony odmian roślin.

Artykuł 4

Wejście w życie i stosowanie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 1 lipca 2021 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

*W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący*

*W imieniu Rady
Przewodniczący*